

Vårkorn, tidiga sorter

Henrik Bergman, Hushållningssällskapet, HS Konsult

- **Luhkas** är en ny marknadssort som uppvisat hög avkastning, sorten har en stor kärna och hög rymdvikt.
- **Judit** är en sexradssort som mognar mycket tidigt, har god avkastning och bra stråegenskaper för att vara ett sexradskorn.
- **Mitja** är ett tvåradskorn med tidig mognad och mycket god avkastning, rymdvikten är hög. Sorten har ett ganska långt strå med bra stråegenskaper vilket gör den lämplig om man vill kombinera hög kärn- och halmskörd.
- **Barbro** är ett långstråigt tvåradskorn med den tidigaste mognaden bland tvåradssorterna, har god avkastning för sin tidighet och är lämpligt för den som vill bärga halm.

I den mellansvenska försöksregionen lades det under året ut fyra sortförsök med tidigt korn i försöksserien L7-402 i G-området. Totalt provades nio kornsorter i försöksserien plus en sortblandning som används som mätarsort i försöken. Några av kornsorterna

har också provats i serien L7-401 och kan återfinnas i redovisningen för den serien.

I tabell 1 redovisas alla sorter som varit med i försöksserien år 2010. I tabell 2 redovisas avkastningen årsvis samt femårsmedeltal för de sorter som provats under flera år, i tabellen har även område D, E och F tagits med då några av sorterna har provats där under femårsperioden i olika försöksserier.

I tabell 3 redovisas ett femårsmedeltal för sorterna fördelat på länsnivå för en mer lokal jämförelse och i tabell 4 redovisas bestånds- och kvalitetsegenskaper som ett femårsmedeltal för område D-G.

Område G. I området såddes två försök i Dalarna, ett försök i Hälsingland och ett försök i Värmland. I Dalarna och Hälsingland såddes försöken mellan den 26-28 maj vilket är senare än normalt för området medan försöket i Värmland såddes den 11 maj. Uppkomsten och etableringen blev normal i samtliga försök. Förutsättningarna var omväxlande under säsongen med perioder av såväl mycket nederbörd och perioder av

Tabell 1. Korn. Avkastning 2010 område G (X, W och S-län). Obehandlat, svampbehandlat samt medeltal

Sort		Relativ skörd Obehandlat	Relativ skörd Behandlat	Relativ skörd Medeltal
Sortblandning	kg/ha	5 250	5 680	5 460
	rel.tal	100	100	100
Luhkas		100	103	102
Mitja		99	99	99
Gustav		95	98	96
Vilgott		94	98	96
Minttu		96	95	95
Judit		89	90	89
Jyvä		85	86	86
Barbro		86	84	85
Edvin		84	85	85

torka. Skördarna blev ändå förhållandevis goda i samtliga försök med snittskördar kring 5 000 kg/ha, högst skördenivå hade ett försök i Dalarna med snittskörd på 5 600 kg/ha. Svampbehandlingen i försöken har gett skördeökningar på i snitt 6-14% med de högsta skördeökningarna i försöket i Hälsingland.

I figur 1 redovisas effekterna av svampbehandlingen för de enskilda sorterna. Vilgott var den sort som gav högst skördeökning med 12%, Gustav och Luhkas ökade 11% vardera medan Barbro och Minttu gav de minsta utslagen med 6-7% i skördeökning.

I tabell 1 där årets avkastning redovisas kan man se att högst avkastning har Luhkas

haft i såväl obehandlat som behandlat led. Tätt därefter följer Mitja och sen Gustav, Vilgott och Minttu med ungefär samma avkastningsnivå. I tabell 2 där femårsmedel redovisas har Mitja och Luhkas de högsta avkastningarna bland marknadssorterna, några procent högre än Gustav och Minttu, man får dock vara observant på att Luhkas endast provats två år i området än. Vilgott som ännu inte kommit ut på marknaden är den sort som haft högst avkastning sett på femårsmedel. Den tidiga sexradssorten Judit har ett par procent högre avkastning än den tidiga tvåradssorten Barbro sett på femårsmedel.

Tabell 2. Korn. Avkastning områdesvis, årsvis och femårsmedeltal 2006-2010

Område		D*	E*	F*	G			
		2006-2010	2006-2010	2006-2010	2008	2009	2010	2006-2010
Sortblandning	kg/ha	7 610	5 690	6 180	5 530	5 590	5 460	5 310
	rel.tal	100	100	100	100	100	100	100
Barbro					97	83	85	91
Edvin					109		85	96
Gustav		108	105	106	105	95	96	101
Judit					96	87	89	93
Jyvä					103	76	86	90
Luhkas		102	103	102		95	102	104
Minttu		96			107	86	95	97
Mitja		97	97	100	110	99	99	104
Vilgott				101	109	110	96	107

* Resultat från försöksserie L7-401 och L7-402.

Tabell 3. Korn. Femårsmedeltal år 2006-2010 redovisade länsvis

Sort		E-län	S-län	T-län	W-län	X-län
Sortblandning	kg/ha	7 610	5 310	6 550	5 210	5 490
	rel.tal	100	100	100	100	100
Barbro			90		90	92
Edvin					92	100
Gustav		108	102	105	101	99
Judit			86		95	92
Jyvä					94	82
Luhkas		102	101	102	105	103
Minttu		96	95		96	100
Mitja		97	105	104	104	103
Vilgott			104	100	106	112

Övriga områden. I område D, E och F har några av sorterna provats vissa år och i tabell 2 redovisas femårsmedeltal för de aktuella sorterna. I dessa områden tycks Gustav avkasta mer än Luhkas och Mitja. Minttu och Vilgott har endast provats något enstaka år varför ingen rättvis jämförelse kan göras för de sorterna.

Sortbeskrivningar

SORTBLANDNINGEN (mätaren) är en blandning av fyra olika kornsorter i lika delar. Tanken med sortblandningen är att skapa en odlingssäker mätare med jämn avkastning mellan åren.

BARBRO (SW) är den tidigast mognande av tvåradssorterna, har ett långt och något svagt strå. Sorten har hög tusenkornvikt och en hög proteinhalt. God avkastningsnivå för sin tidighet.

EDVIN (SSd) en sexradssort som provats två år i området. Avkastningen förhållandevis hög för en sexradssort, mognar senare än övriga sexradssorter. Har ett ganska långt strå med god stråstyrka.

GUSTAV (SW) har medelsen mognad, är kortsträig och stråstyv med liten tendens till stråbrytning. Sorten har hög avkastning och rymdvikten är medelhög, är nematodresistent men känslig för mjöldagg.

JUDIT (SW) är en av de tidigast mognande sexradssorterna på marknaden. Avkastar bra i förhållande till sin tidighet. Har bra stråegenskaper och hög rymdsvikt för att vara ett sexradskorn.

JYVÄ (SSd) är en fyrradig sort med tidig mognad. Sorten är högvuxen med ganska god stråstyrka, rymdvikten är medelhög. Avkastningsnivån är måttlig.

MINTTU (SSd) är en ganska tidigt mognande tvåradssort med hög avkastning, strået är medellångt och stråstyrkan är god. Sorten har något låg rymdsvikt men en hög tusenkornvikt.

MITJA (SW) En sort med hög avkastning och en ganska tidig mognad. Strået är långt och stråstyrkan god, rymdvikten är hög. Något mottaglig för mjöldagg.

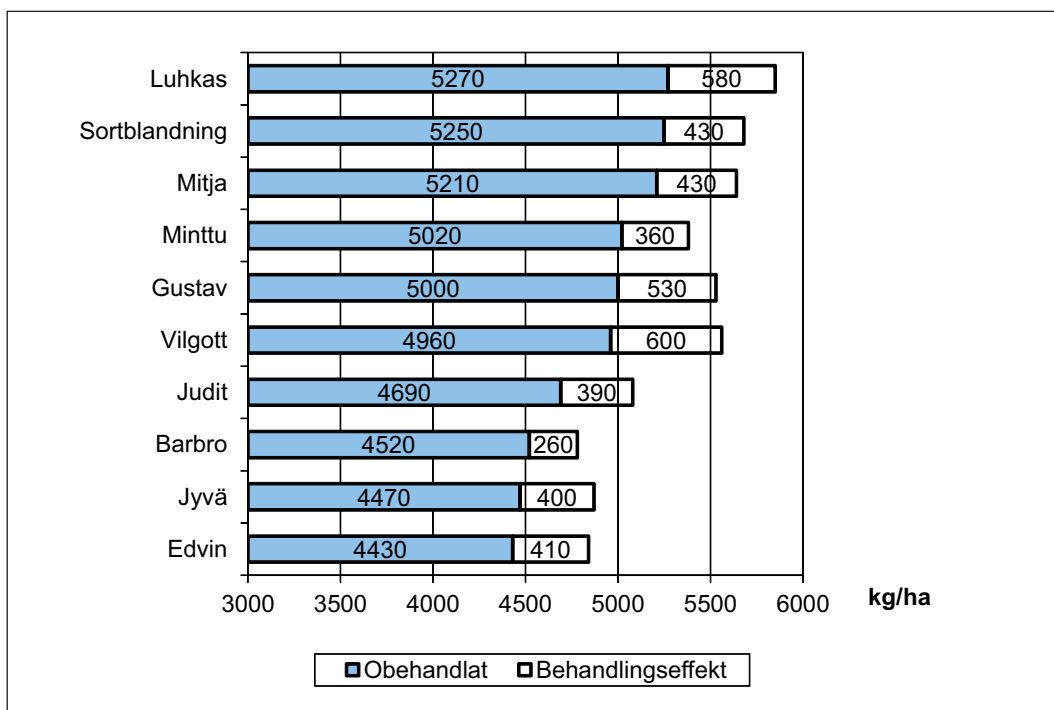
Tabell 4. Korn. Bestånds- och kvalitetsegenskaper. Femårsmedel från område D-G 2006-2010

	Strå- styrka* %	Strå- längd cm	Mognad dagar	Rymd- vikt g/l	Tusen- kornv. gram	Protein % av ts	Stärkelse % av ts
Sortblandning	89	66	108	664	49,5	11,7	59,9
Barbro	75	72	104	664	49,8	13,0	58,0
Edvin	80	72	106	639	41,1	11,2	59,6
Gustav	89	56	108	660	47,3	11,5	59,7
Judit	75	69	103	643	41,5	12,2	59,5
Jyvä	78	70	105	656	42,9	12,0	59,4
Luhkas	80	65	107	680	50,4	11,7	60,6
Minttu	83	61	106	656	52,6	12,2	59,5
Mitja	85	67	106	679	49,0	12,1	60,3
Vilgott	81	63	106	679	50,8	12,0	60,1

*100= fullt upprätt bestånd vid skörd. 0= helt nedliggande bestånd vid skörd.

VILGOTT (SW) Ett tvåradskorn som provats tre år i området. Sorten har uppvisat hög avkastning, strået är medellångt och rymdvikten hög. Sorten finns ännu inte på marknaden.

LUHKAS (SSd) En sort som provats två år i området. Avkastningen har varit hög och sorten har hög rymdvikt. Strået är medellångt med god stråstyrka, mognar någon dag efter Mitja och Minttu.

Figur 1. Behandlingseffekt i vårkorn 4 försök i område G 2010.